

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЛАБОРАТОРНИЙ
ЦЕНТР МОЗ УКРАЇНИ

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

«ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я»

(27–28 квітня 2018 року)

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

**ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МОЗ УКРАЇНИ» ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**Матеріали науково-практичної конференції
«ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я»
(27–28 квітня 2018 року)**

За редакцією заслуженого діяча науки
і техніки України, професора С.Н. Вадзюка

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ВПЛИВУ ДОВКІЛЛЯ

Антонова О. В.

ТЕХНОГЕННИЙ ПРЕСИНГ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО
ПОВІТРЯ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ58

Безруков Л. О., Власова О. В., Ластівка І. В., Давидюк В. А.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОШИРЕНOSTІ
«СТОРОЖОВИХ» ПРИРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ ЗАЛЕЖНО
ГЕОХІМІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МІСЦЬ ПРОЖИВАННЯ59

Білецька Е. М., Калінічева В. В., Мізіна В. М.

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА МІНЕРАЛЬНОЇ ЩІЛЬНОСТІ КІСТКОВОЇ
ТКАНИНИ МЕШКАНЦІВ ЕКОЛОГОКОНТРАСТНИХ ТЕРИТОРІЙ.....61

Гнатюк М. С., Татарчук Л. В.

КІЛЬКІСНІ МОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ В МЕДИКО-ГІГІЄНІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ62

Голобородько К. К., Паламарчук К. І., Фокін Ю. А., Махіна В. О.

ГЛОБАЛЬНО РІДКІСНІ ЛУСКОКРИЛІ (LEPIDOPTERA)ДОЛИНИ
Р. ОРІЛЬ64

Головкова Т. А.

ОЦІНКА ГІДРОЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ РІКИ ДНІПРО65

Гуцько Н. В., Короткова Н. В.

ПОТОЧНИЙ АНАЛІЗ ГЕНДЕРНО-ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
НАСЕЛЕННЯ ІВАНКІВСЬКОГО ТА ПОЛІСЬКОГО РАЙОНІВ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ66

Тушук В. І., Гільман А. Ю., Драб Р. Р., Гушук І. В.

ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я68

Єгорова Т. М., Сапсай Т. П.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ФОСФОРУ У
АГРОЛАНДШАФТАХ ТИПОВИХ ЧОРНОЗЕМІВ
ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ ЯК ЧИННИК ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ70

ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

Гущук В. І., Гільман А. Ю., Драб Р. Р., Гущук І. В.

Кафедра громадського здоров'я Національного університету

«Острозька Академія», м.Остроз

e-mail: huschuk@ukr.net; asoc_ses@ukr.net

Актуальність У сучасному світі кожна людина щодня стикається з різноманітними тривогами, переживаннями, страхами, фобіями. За оцінками експертів ВООЗ, на даний час психічні розлади становлять 12% глобального тягаря хвороб в усіх країнах світу, а до 2020 р. на їх припадатиме 15% років життя, втрачених через непрацездатність (Disability-adjusted life year – DALY).

Дані численних наукових досліджень доводять, що лише впродовж двох останніх десятиліть рівень поширення психічних захворювань різного ґенезу у світі збільшився майже в 30 разів. Однак домінуюче становище у структурі патологічних змін, які відбуваються у стані психічного здоров'я, займають психічні зрушення донозологічного характеру, що являють собою низку проміжних, між нормою та патологією, якісно різних за своєю природою психопатологічних і психоневрологічних феноменів, відзначаються наявністю ознак виснаження та зриву адаптаційно-компенсаторних механізмів, призводять до формування різноманітних проявів соціальної та психічної дезадаптації.

Мета роботи полягала у визначенні, так званих, екологічних чинників впливу на психічне здоров'я.

Методи дослідження: аналітичні, епідеміологічні, психологічні, медичної статистики.

Результати дослідження. До критеріїв психічного здоров'я, визначених ВООЗ, належать: – усвідомлення та відчуття безперервності, постійності та ідентичності свого фізичного та психічного «Я»; – відчуття постійності та ідентичності переживань в однотипних ситуаціях; – критичність до себе та своєї власної психічної діяльності і її результатів; – відповідність психічних реакцій (адекватність) силі та частоті впливів середовища, соціальним обставинам та

ситуаціям; – здатність самокерування поведінкою відповідно до соціальних норм, правил, законів; – здатність планувати власну життєдіяльність та реалізовувати заплановане; – здатність змінювати спосіб поведінки залежно від зміни життєвих ситуацій та обставин.

Особливої уваги серед вищезазначених критеріїв психічного здоров'я заслуговує критерій психічної рівноваги на основі саногенного мислення. Вона є необхідною складовою як для соціальної адаптації особистості, так і для збереження психологічної стійкості при переживанні стресу, який виникає внаслідок впливу негативних екологічних факторів.

При цьому, розглядаючи екологічні чинники, що впливають на психічне здоров'я людини, ми пропонуємо в контексті оцінки медико-екологічних ризиків звузити поняття навколишнього середовища (довкілля) до визначення «*середовище життєдіяльності людини*» (надалі – СЖЛ) як сукупності об'єктів, явищ і чинників навколишнього середовища (природного і штучно створеного), що безпосередньо оточують людину і визначають умови її проживання, харчування, праці, відпочинку, навчання, виховання тощо. А також розуміння під чинниками СЖЛ будь-яких *біологічних* (вірусні, пріонні, бактеріальні, паразитарні, генетично-модифіковані організми, продукти біотехнології тощо), *хімічних* (органічні й неорганічні, природні та синтетичні), *фізичних* (шум, вібрація, ультразвук, інфразвук, теплове, іонізуюче, неіонізуюче та інші види випромінювання), *соціальних* (харчування, водопостачання, умови побуту, праці, відпочинку, навчання, виховання тощо) та інших чинників, що впливають або можуть впливати на здоров'я людини чи на здоров'я майбутніх поколінь.

Із загальної палітри негативних факторів ми першочергово виділяли забруднення питної води, повітря та ґранту. На даний момент в стадії завершення робота по дослідженню індивідуально-психологічних чинників розвитку радіофобії та радіотривожності, особливо в молоді, яка проживає на радіаційно-забруднених територіях, так як Рівненщина є однією з найбільш постраждалих областей після аварії на ЧАЕС.